

Täysistunto

Torstai 22.5.2025 klo 16.00—19.56

2.2. Suullinen kysymys Suomen toimista Gazan tilanteen ratkaisemiseksi (Timo Furuholm vas)

Suullinen kysymys SKT 85/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.08 **Timo Furuholm vas:** Arvoisa puhemies! Oikea aika tunnustaa Palestiina on nyt. Israelin täysin suhteettomat, ylimitoitettut ja epäinhimilliset sotatoimet Gazassa ovat jatkuneet jo puolitoista vuotta. Silmiemme edessä tehdään kansanmurhaa, ja Israel käyttää aseenaan myös sitä, että palestiinalaisia siviilejä — naisia, lapsia — nälännytetään hengiltä, puhumattakaan siitä, että Israel on jo vuosikymmenien ajan syyllistynyt Palestiinan alueella laittomaan miehitykseen ja apartheidpolitiikkaan, joka kaventaa palestiinalaisten tilaa ja oikeuksia.

Puolustusselonteon mukaan puolustusmateriaaliyhteistyössä Israel on yksi Suomen olennainen kumppani. Ministeri Häkkänen, näettekö te todella, että Suomi voi tehdä tällaisen maan kanssa yhä syvenevää puolustusyhteistyötä ja käydä asekauppaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Puolustusministeri Häkkänen, olkaa hyvä.

16.09 **Puolustusministeri Antti Häkkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilanne Lähi-idässä on erittäin surullinen, ja siellä on ihmisyyden ja ihmisarvon loukkaminen joka päivä nyt läsnä, kuten me hyvin näemme. Hamas on aloittanut toimintoja, ja Israel syyllistyy myös nyt itse näihin toimintoihin.

Edellisen vaalikauden aikana on tehty merkittäviä Suomen puolustuksen suorituskykyyn liittyviä hankintoja israelilaisilta yrityksiltä. Näitä kauppia ei ole lähdetty perumaan. Siitä on valinnut myös aika laaja yhteisymmärrys näiden Suomen ilmapuolustusta parantavien järjestelmien osalta. On siihen liittyvää koulutusyhteistyötä ja muuta, ei mitään sen ihmeempää. Näiden järjestelmien peruminen taas aiheuttaisi Suomen puolustukselle merkittäviä ongelmia, joten sen takia ei ole lähdetty muuttamaan näitä edellisen hallituksen päätöksiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Skinnari, olkaa hyvä.

16.10 **Ville Skinnari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri, Suomi on oikeusvaltio, ja meidän jos kenen tulee pitää kiinni sopimuksista, kansainvälisistä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

tä sopimuksista ja kansainvälisestä oikeudesta. Se on aina pienen maan etu. Pohjoismaista Norja on edennyt ja tunnustanut Palestiinan, kuten myös Ruotsi, meidän lähimmät kumppanit, joten kysyn vielä teiltä: miksi Suomi ei voisi edetä?

Lisäksi kysyn: Miten Suomen humanitäärinen apu? Oletteko te valmis lisäämään sitä tässä tilanteessa, kun tarve on suunnaton? Onko hallitus valmis kutsumaan niitä lapsia tänne sairaalaan? Tätä esitin jo aiemmin, en ole saanut vastausta. Aiotteko te toimia?

Ja, arvoisa pääministeri, te olette eurooppalainen päämies. EU:lla on paljon työkaluja: kaupan työkaluja, kehityspolitiikan työkaluja, humanitäarisiiä työkaluja, diplomatian työkaluja. Mikä teidän viesti on teidän eurooppalaisille kollegoille? Millaisen ratkaisun te haluatte?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.11 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos useista kysymyksistä, ja ulkoministeri voi täydentää. — Siis pitää saada aikaan mahdollisimman nopeasti edellytykset, jotta kahden valtion mallia kohti voidaan edetä. Tällä hetkellä, juuri tänään, ne edellytykset ovat aivan järkyttävän huonot. Siksi ensisijainen, kaikkein nopein, on humanitäärisen avun perillesaanti ja tulitauko. Se on ensimmäinen edellytys. Sen lisäksi pitää tukea Palestiinan kansan alueen vakauttamista niin, että on joku valtio, jonka tunnustaa, ja siinä tarvitaan todella suurta kansainvälisen yhteisön avustusta. Samaan aikaan kahden valtion mallihan tarkoittaa sitä, että tarvitaan myöskin takeet Israelin rauhalle ja turvalle. Myöskin siitä pitää huolehtia, ja siksi muun muassa Hamasin aseistariisuminen on aivan oleellinen osa tätä kokonaisuutta. Näiden kaikkien asioiden täytyy olla nyt pöydällä.

Ja voin vakuuttaa, että me, niin allekirjoittanut kuin ulkoministeri, joka tekee joka päivä — on tehnyt vuoden, puolitoista, kaksi — tämän eteen töitä, ja muut, niin valtioneuvoston jäsenet kuin meidän diplomaatit, teemme kaikkemme, jotta näihin meidän tavoitteisiin päästään — tulitaukoon ja rauhanneuvotteluihin. [Puhemies koputtaa] Me autamme, tuemme. [Puhemies koputtaa] Me olemme suuri avustusten antaja sille alueelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

16.13 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Siviilien pommitaminen on laitonta ja väärin, ihmisten nälkännyttäminen nälkään ja janoon on laitonta ja väärin, väestön pakkosiirrot ovat laittomia ja väärin, ja kansanmurha on aina laitonta ja väärin. Mikään ei Israelin toimia Gazassa voi oikeuttaa.

Ministeri Valtonen, te sanoitte A-studiossa: ”Me Suomea teemme kaikkemme, että kansainvälinen oikeus toteutuisi Lähi-idässä ja myös Israelin toimesta.” Te, pääministeri, toistitte, että me teemme kaikkemme. Kiitos näistä kannanotoista, mutta onko todella näin? Tarkoittaako ”kaikkemme” myös vaikkapa Palestiinan valtion tunnustamista? Tarkoittaako ”kaikkemme” tukea vaikka Etelä-Afrikan nostamalle kansanmurhakanteelle kansainvälisessä tuomioistuimessa? Tarkoittaako ”kaikkemme” sitä, että olette valmiita säätämään lailla puolustushankinnoista niin, että Israelilta ei enää vastedes osteta aseita? Ja tarkoittaako ”kaikkemme” haavoittuneiden palestiinalaislasten tuomista hoitoon tänne Suomeen? [Vasemmalta: Hyvä kysymys!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ulkoministeri Valtonen, olkaa hyvä.

16.14 Ulkoministeri Elina Valtonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan nostatte tärkeän kysymyksen pöydälle. On niin, että näitä toimia, joita Israel alueella harjoittaa — valitettavasti jo pitkän aikaa — ei voi lainkaan hyväksyä, kuten olemme tässä usealla suulla jo todenneet. Nyt täytyy erottaa tämä akuutti humanitäärihätä siitä poliittisesta ratkaisusta, joka voi johtaa aikanaan kahden valtion malliin. Kuten pääministeri totesi, meidän pitää nyt tässä akuutissa tilanteessa pitää huolta siitä, että on edes palestiinalaisväestö ja on Palestiinalaisalue, jonka pohjalta valtion voi muodostaa. Nyt molemmat ovat uhanalaisia.

Mitä tulee tunnustamiseen, niin kuten on todettu, olemme valmiita etenemään siinä asiassa sopivana ajankohtana ja yhteistyössä kumppaneidemme kanssa, ja tätä vuoropuhelua käydään päivittäin.

Sitten mitä tulee asekauppaan tai puolustushankintoihin, niin se, minkälaisen puolustusratkaisun Suomi on tehnyt, ei auta varsinkaan jälkijättöisesti mitenkään akuuttiin tilanteeseen eikä myöskään kahden valtion mallin muodostumiseen, [Puhemies koputtaa] mutta ennen muuta pitää huomata se, [Puhemies koputtaa] että Suomihan ei ole kymmeneen vuoteen toimittanut aseita Israeliin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

16.15 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Joudun myös kysymään, mitä se on, pääministeri Orpo, mitä te konkreettisesti teette — varsinkin kun teillä näyttää nyt olevan vaikeuksia saada yhtenäinen viesti kaikilta hallituspuolueilta suhteissa Gazassa tapahtuvaan kansanmurhaan. Toimittajat ovat täällä juosseet sekä ministeri Purran perässä että ministeri Essayah'n perässä, jotta he tuomitsisivat tämän kansanmurhan, mutta vastauksia ei ole saatu.

Nyt näyttää, pääministeri Orpo, siltä, että nämä kaksi puoluetta pitävät teitä ansassa. He eivät tule hyväksymään sitä, että Orpon hallitus etenisi Palestiinan tunnustamisen tiellä, ja se hetki ja se momentum on juuri nyt, kun Ranska ja Iso-Britannia etenevät tällä tiellä. Kyse on Palestiinan itsemääräämisoikeudesta, kyse on palestiinalaisten oikeudesta olla olemassa. Jos hetki ei ole nyt, niin koska se on? [Puhemies koputtaa] Me olemme pian tilanteessa, jossa palestiinalaista yhteiskuntaa ei välttämättä enää ole olemassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ulkoministeri Valtonen, olkaa hyvä.

16.17 Ulkoministeri Elina Valtonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä tulee valtion tunnustamiseen, niin siihen liittyy useita näkökohtia, joista yksi on se, että sillä on hallinto, joka on sitoutunut rauhanomaiseen olemassaoloon myös naapureidensa kanssa ja toki osana kansainvälistä yhteisöä. Sen vuoksi on erittäin tärkeää, että nyt osana rauhanneuvotteluita, sitten kun aikanaan siihen päästään, ja tätä kahden valtion mallin ratkaisua Hamas paitsi siivotaan kokonaisuudessaan ulos Palestiinan hallinnosta myös aseet vietään Hamasilta. Se on terroristijärjestö. [Eduskunnasta: Juuri näin!]

Tässä rinnalla Suomi osana Euroopan unionia on vuosien ajan tukenut palestiinalaishallintoa ja nyt suorastaan yrittänyt pitää sitä hengissä, kun se on ollut henkiiheverissä tässä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

viime kuukausina, jotta olisi neuvottelukumppani ja jotta olisi taho, jonka varaan sitä pysyvää hallintoa voi rakentaa ja jonka varaan Palestiinan valtion voisi aikanaan tunnustaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

16.18 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikki varmasti täällä ovat valmiita siihen ja edellyttävät, että Hamasista irtaudutaan ja sen väkivaltainen toiminta lopetetaan tehokkaasti. No, tässä viimeisen vuoden aikana on käyty keskustelua, esimerkiksi ulkoasiainvaliokunnassa, siitä, että on tämmöistä kaksoisstandardia, että ihan oikein on tuomittu selvästi Venäjän siviiliväestöön kohdistamat iskut sairaaloihin, kouluihin ja asuintaloihin mutta sitten, kun on ollut kysymys Israelin iskuista, on aloitettu aina tällä, että Israelilla on oikeus puolustautua. Mutta mikään oikeus kansainvälisessä oikeudessa ei oikeuta puolustautuvaa valtiota ohjaamaan iskujansa siviiliväestöön, naisiin ja lapsiin. Tämä on juuri se ongelma ollut, että niin täällä valtakunnan sisäisesti tuntuu hallituksessa olleen ongelmia löytää se johdonmukainen, kansainvälisen oikeuden puolustama linja kuin sitten Euroopan unionissa ymmärrettävistä syistä joillakin mailla on erityisiä vaikeuksia historiallisista syistä Israelia tuomita. [Puhemies koputtaa] Mutta mitä olisi jatkossa tehtävä, [Puhemies koputtaa] ettei tällaiseen kaksoisstandarditilanteeseen ajauduta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ulkoministeri Valtonen, olkaa hyvä.

16.19 Ulkoministeri Elina Valtonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En lainkaan tunnusta tai tunnista kaksoisstandardisyytteitä. Tosiaan Euroopan unioni on ylivoimaisesti suurin paitsi palestiinalaishallinnon tukija, kuten tuossa kerroin, myös humanitaarisen avun antaja alueelle. Tämän lisäksi me ollaan asetettu pakotteita paitsi Hamasille myös väkivaltaisille siirtokuntalaisille. Valitettavasti Israel on viime kuukausina paitsi laajentanut siirtokuntiaan ja laitonta miehitystään myös lisännyt väkivaltaansa alueella. Ollaan toimittu kaikilta niiltä osin kuin suinkin on yksimielisyyden puitteissa mahdollista.

Ja vielä edustaja Tynkkysen aikaisempaan kysymykseen: Suomi itsestään selvästi tukee kansainvälistä tuomioistuinlaitosta, niin kansainvälistä tuomioistuinta ICJ:tä kuin kansainvälistä rikostuomioistuinta, ja myös näitä tutkintoja, jotka koskevat Israelin potentiaalisia ja todennäköisiä sotarikoksia alueella.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.20 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Suomen keskusta tukee Suomen valtiojohdon — tasavallan presidentin, pääministerin ja ulkoministerin — kannanottoja Gazan tilanteesta. Oli äärimmäisen tärkeää, että myös Suomi määritteli selkeästi linjaansa Gazan humanitäärisen tilanteeseen. Yhtä lailla meidän pitää kaikkien pitää nyt huoli siitä, että meidän linjamme on johdonmukainen ja yhtenäinen vaikuttaessamme osana Euroopan unionia ja kansainvälistä yhteisöä, jotta tämä humanitäärisen katastrofi saadaan ratkaistua ja estettyä aivan valtava inhimillinen kärsimys. Siviilien kärsimystä ei voi hyväksyä.

Israelin on kannettava kansainvälisen oikeuden mukainen vastuunsa ja taattava avun perillepääsy. Väestön pakkosiirrot eivät ole koskaan hyväksyttäviä välineitä politiikassa. Vaadimme myös, että Hamas vapauttaa panttivangit ja osaltaan tekee töitä tulitauon saa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

vuttamiseksi. Tavoitteena pitää keskustan mielestä olla rauhanneuvottelut, jotka käydään kahden valtion mallin pohjalta.

Kysynkin nyt ulkoministeriltä kaksi kysymystä: Miten arvioitte kansainvälisen yhteisön mahdollisuuksia saada käyntiin välttämätön prosessi tilanteen vakauttamiseksi? Ja, arvoisa ulkoministeri, toinen kysymys: miten Suomi asemoituu Ranskan ja Saudi-Arabian isännöimään kahden valtion mallia käsittelevään konferenssiin, joka on kesäkuussa edessä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ulkoministeri Valtonen, olkaa hyvä.

16.22 Ulkoministeri Elina Valtonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan tervehdimme tätä Ranskan ja Saudi-Arabian aloitetta, josta on jo muutama kuukausi aikaa, kun he sen käynnistivät. Itse asiassa he käynnistivät sen tilanteessa, jossa Lähi-idässä vallitsi tulitauko, oli panttivankeja vapautettu ja oli edes pientä toivoa olemassa siitä, että tilanne saataisiin rauhoitettua ja vakautettua ja voitaisiin palata neuvottelupöytään myös kahden valtion mallin osalta.

Nyt tilanne on toinen. Siitä huolimatta kesäkuussa tuo rauhankonferenssi pidetään New Yorkissa, ja Suomi on siihen osallistumassa. Se, millä tasolla siihen osallistutaan, riippuu nyt toisaalta siitä, miten kumppanit pääsevät etenemään näissä valmisteluissa, joissa yhteistyössä olemme mukana, mutta myös siitä, minkälaisia tuloksia on odotettavissa. Joka tapauksessa olemme mukana, ja kaikki työ, mitä tähän suuntaan nyt tehdään, tulee hyödyksi jonain päivänä joka tapauksessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Zyskiewicz, olkaa hyvä.

16.23 Ben Zyskiewicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Johannes Koskinen ja moni muu rinnastavat Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan ja Israelin sotatoimet Gazassa. Näitä ei voi rinnastaa.

Venäjän hyökkäys oli täysin provosoimaton, eikä se liity mitenkään Venäjän omaan turvallisuuteen. Gazassa sen sijaan Hamas aloitti sodan hyökkäämällä Israeliin, surmaamalla siviilejä, raiskaamalla ja ottamalla panttivankeja, ja tuo tilanne siellä liittyy välittömästi Israelin turvallisuuteen. Se, että Hamas aloitti tämän sodan, ei kuitenkaan oikeuta sitä, mitä nyt näemme Israelin tekevän.

Haluan kysyä ministereiltä ja ministeri Valtoselta, kun tämä Venäjän ja Israelin rinnastaminen jatkuu mielestäni virheellisesti: voiko teidän mielestä näitä kahta konfliktia rinnastaa siten kuin täällä esimerkiksi edustaja Koskinen teki? [Mai Kivelä: Molemmat ovat miehittäjiä! — Johannes Koskinen: Iskut rinnastin pelkästään!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Valtonen, olkaa hyvä.

16.24 Ulkoministeri Elina Valtonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja nostaa erittäin tärkeän tosiasian esille, ja nimenomaan näitä kahta asiaa ei voi rinnastaa. Venäjä hyökkäsi Ukrainaan täysin provosoimatta, eikä Venäjällä ole omasta narratiivistaan poiketen minkäänlaisia turvallisuushuolia, jotka ainakaan tulisivat Ukrainasta käsin tai täältä läntisestä vapaasta maailmasta käsin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

Vastaavasti Israelilla on alueella merkittävät turvallisuushuolet, jotka eivät tule pelkäävän terrorijärjestö Hamasista päin, vaan laajemminkin siellä alueella on useampikin arabimaa, joka ei ole tunnustanut edes Israelin olemassaoloa, ja sitten tiedämme Iranin toiminnan alueella: se rahoittaa paitsi Hamasia myös muita terrorijärjestöjä alueella, kuten hutheja ja Hizbollahia.

No niin, se, mikä on taustalla tässä kaksoisstandardisyytöksessä — ja sen takia toivoisin, että Suomessa tämä erityisen vahvasti ymmärretään — on se, että Venäjä on tietoisesti kumppaniensa kanssa kylvänyt tätä väitettä globaalissa etelässä heikentääkseen tukea Ukrainalle. [Ben Zyskowicz: Just näin! — Oikealta: Kyllä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Razmyr, olkaa hyvä.

16.25 Nasima Razmyar sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hamasin terrori-iskut ovat olleet täysin tuomittavia, mutta onko oikein vastata terroritekoihin kansanmurhalla? Siitähän tässä on nyt kyse. Gazassa on kuollut yli 50 000 ihmistä, 15 000 viatonta lasta. Tämä tulee olemaan historiassa länsimaisen ihmisyyden romahduspiste, ja, arvoisa ulkoministeri, voitte kutsua sitä ihan millä tavalla haluatte, mutta näin historiankirjat tulevat siitä kirjoittamaan.

Arvoisa pääministeri, aikooko Suomi vaatia kansainvälisessä tuomioistuimessa oikeutta näille tuhansille viattomille lapsiuhreille, jotka voisivat muuten tänä päivänä Gazassa liikkua, leikkiä ja olla perheidensä kanssa? Aiotteko vaatia oikeutta heille? Aiotteko vaatia, että sotarikoksiin syyllistyneet pistetään vastuuseen? Siinä kai me voimme olla kuitenkin johdonmukaisia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ulkoministeri Valtonen, olkaa hyvä.

16.26 Ulkoministeri Elina Valtonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asiassa täsmentäisin niin, että ei pelkästään kansanmurhalla vastaaminen vaan myöskään yleensä kollektiivinen vastaaminen jonkinlaiseen hirmutekoon, joka koskee siviilejä, ei ole missään nimessä kansainvälisen oikeuden mukaista eikä ole oikein.

Suomi itsestään selvästi tukee kansainvälisiä tuomioistuimia — siitä äsken tässä kerroin — siis kansainvälisen tuomioistuimen toimintaa, myös rahoittaa sitä, ja kansainvälistä rikostuomioistuinta. Tämän lisäksi YK:ssa, jossa esimerkiksi viimeisen reilun vuoden aikana on käsitelty useita päätöslauselmia, jotka myös pohjaavat näiden tuomioistuinten väliaikaisiin lausuntoihin tai välietappeihin, Suomi on ollut myös niissä mukana ja tukee kansainvälisen oikeuden toteutumista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

16.27 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kertaisitteko te, pääministeri Orpo, vielä meille ne toimet, mitä hallituksenne on tehnyt Israelin painostamiseksi kansanmurhan lopettamiseksi? Kertoisitteko te vielä kerran kaikki ne toimet, joita teidän nimeänne kantava hallitus aikoo tehdä niiden lasten pelastamiseksi, jotka kamppailevat hengestään nälkäkuoleman partaalla, joista osa on menettänyt raajansa ja jotka yrittävät selviytyä raunioiden keskellä ilman vanhempiaan?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

Pääministeri, toivon, että te katsotte ja kuuntelette sitä teidän listaanne sillä korvalla, että se on se lista, josta lapset tässä maassa tulevat historiankirjoissa lukemaan niissä kappaleissa, joissa kerrotaan, mitä kansainvälinen yhteisö ja Suomi osana sitä yritti tehdä estääkseen sen, että kansanmurha voidaan toteuttaa, estääkseen etnisen puhdistuksen, estääkseen näiden lasten kuoleman. Sillä minä aidosti uskon, että te, pääministeri Orpo ja ulkoministeri Valtonen, haluatte pysäyttää tämän kauheuden. En epäile, ettettekö te haluaisi pelastaa näitä lapsia. Mutta, pääministeri Orpo, onko teillä rohkeutta myös tällä hallituspohjalla tehdä ne kaikki vaadittavat toimet, jotta tämän maan lapset voivat jonain päivänä ylpeänä historiankirjoja lukea ja sanoa, [Puhemies koputtaa] että meidän isänmaamme yritti kaikkensa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.29 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä, meidän täytyy tehdä ja me teemme kaikkemme. Me olemme tehneet kaikkemme, että tämä järkyttävä katastrofi, mikä Lähi-idän alueella on, mikä Gazan alueella on ja mikä Israelin puolelta lähti liikkeelle, saadaan loppumaan, jotta siellä lapset voivat elää omaa turvallista elämäänsä ja rakentaa elämäänsä. Me teemme kaikkemme kaikilla niillä foorumeilla, missä me voimme toimia: EU:ssa, eri ministeripöydissä, kahdenvälisesti. Meidän valtionjohdolla, ulkoministerillä ja presidentillä, on ollut lukemattomia suoria keskusteluja alueen maiden päämiesten kanssa. Me toimitamme apua Gazaan. Me huolehdimme siitä tai teemme kaikkemme, että me saadaan sinne tulitauko aikaan ja että se apu menee sinne perille. Edustaja Virta, voitte olla varma: me teemme kaikkemme. Uskon, että tämä on koko Suomen kansan yhteinen viesti, että se tappaminen pitää saada loppumaan siellä, ja me toimimme sen eteen parhaamme mukaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

16.30 Sara Seppänen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ihmisten humanitäärinen kärsimys ja hätä tulee saada loppumaan. Gazaa hallitsee nyt Hamas, joka on kansainvälisesti tunnustettu terroristijärjestö, joka myös omalla toiminnallaan aiheuttaa siviilien kärsimystä. Tunnustamalla Palestiinan nyt emme tue rauhaa vaan mahdollisesti lujitamme järjestöjä, jotka toimivat väkivaltaisesti ja joiden toiminta on kaukana ihmisoikeuksien kunnioittamisesta. Rauhaa ei saavuteta kiirehtimällä vaan sitoutumalla pysyvään sovintoon ja tahtoon. Arvoisa ulkoministeri, miten Palestiinassa voidaan tukea prosessia, jossa Palestiinaan saataisiin kansainvälisen oikeuden mukaisesti toimivaa hallintoa? [Vasemmalta: No niin, siellä se tuli!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ulkoministeri Valtonen, olkaa hyvä.

16.31 Ulkoministeri Elina Valtonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että Palestiinan tulevaisuutta ei missään nimessä voi rakentaa terroristijärjestön tai -järjestöjen varaan. Se ei ole kansainvälisesti hyväksyttävää, mutta se ei myöskään ole alueen ihmisten etu. Kaikki nämä ponnistelut, joita nyt tässä käydään kohti kahden valtion mallia, lähtevät siitä, että palestiinalaishallinnossa ei ole yksikään terroristijärjestö mukana vaan se rakentuisi ensin tällaisen ikään kuin teknokraatti- tai virkamieshallituksen varaan, joka

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

sitoutuisi nimenomaan rauhanomaiseen tulevaisuuteen ja jolle rakennettaisiin polku kohti demokraattista päätöksentekoa ja joka sisällyttäisi myös kaikki etniset ryhmät ja kaikki vähemmistöt mukaan päätöksentekoon. Mielestäni on tärkeää, että ensin asetetaan vaatimus sille, että on sitoutuminen rauhanomaiseen tulevaisuuteen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Gebhard, olkaa hyvä.

16.32 **Elisa Gebhard sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mikään maailmassa ei tietenkään oikeuta lasten tappamista ja pienten vauvojen nälännyttämistä nälkään. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että hallituksen omat rivit näissä aivan keskeisissä kysymyksissä, kuten Palestiinan tunnustamista koskien, ovat melko hajallaan. Palestiinan tunnustaminen, taloudelliset pakotteet ja gazalaisten siviilien evakuoiminen Suomeen sairaalahoitoon ovat vain yksittäisiä asioita, joita Suomen pitäisi tehdä palestiinalaisten ja gazalaisten auttamiseksi. Pääministeri Orpo, miten suomalaiset voivat luottaa siihen, että Suomi todella tekee kaikkensa, kun hallituksen omat rivit vaikuttavat olevan aika hajallaan tässä kysymyksessä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.33 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten jo tuossa aikaisemmin totesin, se hallituksen peruslinja, jonka me kerroimme, jossa vaaditaan humanitäärinen apu välittömästi perille, välitön tulitauko, panttivankien vapauttaminen ja välitön rauhanneuvottelujen käynnistäminen kohti kahden valtion mallia, on hallituksen yhteinen linja. Uskon, että se on myöskin koko Suomen linja.

Sen jälkeen voidaan keskustella siitä, milloin on oikea aika, milloin täytyvät edellytykset, milloin voidaan lähteä etenemään kohti kahden valtion mallia ja milloin on tunnustamisen aika. Me teemme töitä sen eteen, ja siihen voi luottaa, mutta pitää olla edellytykset kunnossa. Se tulitauko on ensimmäinen ratkaisu — ja se, että siellä on olemassa joku hallinto, jonka kanssa voidaan niitä neuvotteluja lähteä käymään. Kyllä me teemme tämän eteen töitä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

16.33 **Minja Koskela vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maanantaina tasavallan presidentti, pääministeri ja ulkoministeri kirjoittivat viestipalvelu X:ssä: ”Väestön pakkosiirrot ovat sotarikos eivätkä voi olla osa mitään ratkaisua.” Tämä oli tervetullut kannanotto, joskin vastaavia ulostuloja olisi ollut suotavaa kuulla ulkopoliittiselta johdolta jo aiemmin. Valitettavasti tämäkin ulostulo on jo osin vesittynyt, kun hallituspuolueiden perussuomalaisen ja kristillisdemokraattien riveistä on ilmaistu, että hallituksen Gaza-linja ei ole sellainen, että he voisivat sen allekirjoittaa.

Pääministeri Orpo, Israel suorittaa Gazassa kansanmurhaa. Jotta Suomi voi osaltaan toimia ratkaisujen löytämiseksi, on hallituksen kyettävä toimimaan. Voitteko te, pääministeri, nyt kertoa: hyväksyttekö irtiotot hallituksen linjasta, ja onko teistä asiallista, että oman puolueenne kansanedustaja irvailee somessa Gaza Priden järjestämisellä toisen kansanedustajan kompatessa vieressä ilmeisesti jonkinlaista sairasta huumoria tavoitellen? [Puhemies koputtaa] — Voin nämä viestit teille toimittaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.35 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että tätä viimeistä asiaa en tunnista, mistä on kyse. Tämä on sen verran vakava asia, että tässä ei kannata kenenkään irvailla yhtään mitään, ei mistään puolueesta, ei sen enempää omasta kuin kenenkään muunkaan puolueesta. Nyt meidän täytyy toimia yhdessä sen eteen, että se rauha sinne saadaan ja tappaminen loppumaan ja apu perille.

Hallituksen Lähi-itä-politiikan linja, se, mitä me viestimme valtiojohtona, on hallituksen yhteinen linja ja jokaisen hallituspuolueen edustajan tulee sitä myöskin noudattaa. Siinä, että käydään sitten keskustelua esimerkiksi tunnustamisprosessista, on varmasti sävyeroja, mutta niiden linjauksien takana, mitkä siinä valtiojohtoon viestissä olivat, seisomme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

16.36 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikki sodat ovat pahasta, koska kaikissa sodissa ihmiset joutuvat kärsimään ja ihmisiä kuolee.

Terroristijärjestö Hamas aloitti sodan 7. lokakuuta 2023. Järjestön tavoitteena on edelleen tuhota Israelin valtio. Sota voisi päättyä ja tulitaukoon päästäisiin, jos Hamas edes vapauttaisi panttivankeja ja se riisuttaisiin aseista. [Oikealta: Juuri näin!] Joidenkin mielestä Palestiinan tunnustamisen pitäisi tapahtua nyt, mutta on kuitenkin olemassa kriteerejä, joiden tulisi täytyä ennen tunnustamista: panttivangit vapaiksi, pysyvä ja kestävä tulitauko, rauhansopimus hallinnosta, joka ei koostuisi terroristeista, ja kaikkien arabimaiden tulee myös tunnustaa Israelin ja juutalaisten oikeus omaan maahan.

Olen tulkinnut, että olemme kaikki yhtä mieltä siitä, että Hamas on terroristijärjestö ja että se pitäisi riisua aseista. Millä tavalla Suomi ja kansainvälinen yhteisö voisivat lakkauttaa Hamasin toiminnan paremmalla tavalla ja metodeilla kuin Israel, jotta ei kuolisi niin paljon siviilejä ja saataisiin rauha alueelle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Valtonen, olkaa hyvä.

16.37 **Ulkoministeri Elina Valtonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Listasitte hyviä kriteereitä Palestiinan tunnustamiselle tai yleensäkin jonkin valtion tunnustamiselle.

Nyt on selvää, että missään oloissa ei voi hyväksyä siviilien kollektiivista rankaisemista, siitä huolimatta, että terroristijärjestö tosiaan käyttää ihmiskilpiä taistelussaan ja kernaasti piiloutuu siviilijoukkoon, jolloin herkästikin siviiliuhreja syntyy. Se ei poista hyökkääjän vastuuta siitä, että siviiliuhreja pitää välttää, ja nyt kun puhutaan ihmisten nälänhädästä, siitä, että Israel on kahden kuukauden ajan saartanut aluetta, niin toimi on täysin ylimitoitettu. Sitä ei voi lainkaan hyväksyä.

Terroristijärjestöistä päästään parhaiten eroon tietysti siten, että ihmisillä on toivoa tulevista, ja ennen muuta tässä Lähi-idän ratkaisussa on hyvin pitkälti kyse myös siitä, minkälainen sopimus saataisiin Iranin kanssa aikaiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Kokko, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2025 vp

16.38 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Israelilla on luonnollisesti oikeus puolustautua, mutta sanotaanko, että Israelin hallituksen toimet tekevät päivä päivältä heidän tukemisensa entistä hankalammaksi heidän taistellessaan terrorismia vastaan ja panttivankien vapauttamiseksi. Israel myös mainostaa olevansa alueen ainoa demokratia ja ainoa vapaa maa, ja siksi toivoisi, että he myös käyttäytyisivät niiden periaatteiden mukaisesti. Myöskään se, että Israel väittää suojelevansa itseään ja puolustavansa itseään, ei nähdäkseni oikeuta sitä siviilien summittaista pommittamista tai yli 14 000 lapsen murhaamista nälkäkuolemalla. Se ei ole missään olosuhteissa oikein.

Asia on aivan oikein nostettu keskusteluissa israelilaisten kanssa esille, mutta nyt tuntuu siltä, että näiden kuukausien aikana on käynyt selväksi, että puheet eivät enää riitä vaan vaaditaan tekoja, joten kysyisin teiltä, arvoisa pääministeri: aikooko hallituksenne toimia osana Euroopan unionia siten, että assosiaatiosopimus Israelin kanssa jäädytetään ja EU tulee asettamaan pakotteita Israelin valtiota vastaan? [Puhemies koputtaa] Siirtokuntalaiset on jo sanktioitu, mutta nyt olisi syytä kohdistaa pakotteet myös Israelin valtioon ja poliittiseen johtoon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ulkoministeri Valtonen, olkaa hyvä.

16.40 **Ulkoministeri Elina Valtonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi ei ole pelkästään puhunut, Suomi on toiminut. Osana kansainvälistä yhteisöä olemme tietenkin YK:ssa ja muissa järjestöissä jo kuukausien ajan puhuneet kansainvälisen oikeuden puolesta. Tuemme paitsi poliittisesti myös teoin ja rahalla oikeuslaitoksia, näitä kansainvälisiä tuomioistuimia, joilla on tarkoitus saada lopulta sitten syylliset vastuuseen mutta ennen muuta myös nämä pahat rikokset lopetettua.

Emme tosiaan ole vieneet aseita Israeliin vuosiin — jos joku vielä pohdiskelee, mikä meidän osuutemme tästä osuudesta on. Toisaalta olemme tosiaan asettaneet yksittäisiä pakotteita. Ja nyt mitä tulee tähän assosiaatiosopimukseen, niin Suomi tuki Hollannin aloitetta siitä, että tutkimme assosiaatiosopimuksen edellytykset liittyen ihmisoikeuspykälään eli kakkosartiklaan, ja nyt tämä työ on komissiossa käynnissä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Tämä aihe on kyselytunnin osalta loppuun käsitelty, mutta keskustelu aiheesta jatkuu ajankohtaiskeskustelussa tämän kyselytunnin jälkeen.

Kysymyksen käsittely päättyi.